

Arviointikertomus Utsjoen kunnan kunnanvaltuustolle vuodelta 2022

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämisestä. Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa Kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi; ja
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Utsjoen kunnan hallintosäännön mukana tarkastuslautakunnan on lisäksi:

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
- huolehdittava, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa
- tehtävä aloitteita ja esityksiä tarkastuslautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen tarkastuksen tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Arvioinnin tulokset raportoidaan vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa. Ennen arviointikertomuksen valmistumista tarkastuslautakunta voi antaa valtuustolle tarpeelliseksi katsomiaan selvityksiä. Tarkastuslautakunta voi raportoida tilikauden aikana valtuustolle myös muista merkittävistä havainnoista.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Varsinainen jäsen

Ismo Manninen, pj.
Niila Laiti, vpj.
Eeva Nuorgam

Varajäsen

Osmo Roivas
Anni-Sofia Niittyvuopio
Jouni Esa Nousuniemi

Esteellisyydet on huomioitu tarkastuslautakunnan työskentelyssä.

2.1 Vuoden 2021 arviointikertomuksen käsittely

Valtuusto käsitteli vuoden 2021 arviointikertomuksen 21.6.2022 § 34. Valtuusto merkitsi arviointikertomuksen tiedoksi.

3.1 Kunnan talous

Tilikauden 2022 tilinpäätös oli 313 955 euroa ylijäämäinen. Kattamatonta alijäämää ei ollut vaan kunnan kertynyt ylijäämä oli tilikauden loppuessa 4 944 482 euroa. Kunnan lainat vähenivät 5 163 eurolla. Kuntakonsernin ylijäämä oli 217 398 euroa ja kertynyt ylijäämä taseessa 3 348 185 euroa. Konsernin lainat lisääntyivät 465 103 eurolla. Kunnan lainat ja vuokravastuut olivat tilikauden lopussa 9 617 €/asukas kun konsernissa sama tunnusluku oli 12 195 €/asukas. Kokonaislainamäärä kunnassa oli 11 320 000 euroa.

Talousarviossa vuodelle 2022 on hallintokunnittain määritelty tulosalueet, joiden talousarvio on valtuustoon nähden sitova tulojen ja menojen erotuksen eli toimintakatteen osalta. Olennainen talousarvioylitys oli teknisen toimen alueella 216 911 euroa, joka vastasi 45 % muutetusta talousarviosta. Olennainen talousarvioylitys oli myös perusturvalautakunnan alla toimivan erikoissairaanhoidon tehtävälueen toimintakatteessa 167 tuhatta euroa (11 %) ylitys.

3.2 Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tarkastuslautakunta on käynyt läpi käyttötalouden toiminnallisten tavoitteiden toteumat tehtävälueittain. Toteumien raportointi on tilinpäätöksellä runsasta ja pääosin selkeää sekä johdonmukaista. Kullekin tehtävälueelle on tavoiteasetannassa määritelty oma arviointikriteeristön mittaristo ja kullekin mittarille tavoitetasot.

TEHTÄVÄALUE	TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN
Kunnanhallitus	
Yleishallinto	Toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin. Yksityisen asuntorakentamisen osalta toimet eivät ole johtaneet asuntojen uustuotantoon vuoden aikana. Myöskään kunnan kiinteistöyhtiön taloudellinen tilanne ei mahdollistanut uusien kohteiden suunnittelua.
Elinvoimalautakunta	
Elinkeino- ja maaseututoimi	Tavoitteet pääosin toteutuneet.
Perusturvalautakunta	
Sosiaali- ja terveystoimen hallinto	Tavoitteet pääosin toteutuneet. Henkilöstöpuolella on ollut haasteita saada saamenkielistä henkilöstöä

	rekrytoitua. Avoimiin paikkoihin ei yleisestikään ole ollut hakijoita.
Sosiaalitoimi	Tavoitteet toteutuivat.
Avopalvelut	Ikäihmisten palveluiden kehittämisen sekä lähihoitajien uusien toimien perustamisen osalta tavoitteet eivät pääosin toteutuneet.
Terveydenhoito	Tavoitteet toteutuivat.
Laitoshoido	Tavoitteet pääosin toteutuneet.
Perusterveydenhuolto	Tavoitteet toteutuivat osittain. Päivystyskäynnit eivät vähentyneet ja hoitopolkujen toimintamallien hanke oli 2022 lopussa kesken.
Erikoissairaanhoido	Tavoitteet toteutuivat.
Hammashuolto	Tavoitteet pääosin toteutuneet.
Ympäristöterveydenhuolto	Tavoitteet toteutuivat.
Sivistyslautakunta	
Varhaiskasvatus	Toteutuivat osittain. Jokaisessa päiväkotiryhmässä ei vielä varhaiskasvatuksen opettajaa.
Perusopetus	Tavoitteet toteutuivat.
Kirjastotoimi	Tavoitteet toteutuivat.
Vapaa-aikatoimi	Ei tavoitteita määritelty.
Liikunta- ja nuorisotoimi	Tavoitteet toteutuivat.
Kansalaisopisto	Tavoitteet eivät toteutuneet. Opetustarjontaa ei vetäjien puutteen vuoksi saatu kaikkiin kyliin. Etäopetuksen aloittaminen vielä suunnitteluvaiheessa.
Tekninen lautakunta	
Teknisen lautakunnan tehtäväalueet yhteensä	Tavoitteet toteutuivat osittain. <ul style="list-style-type: none"> - Rakennuslupien sähköistä arkistoa ei ole saatu edistettyä - Henkilöstön kanssa ei ole käyty kehityskeskusteluja - Työergonomiakartoitusta ei tehty - Kielilain vaatimien saamenkielisten opasteiden osalta ei ole päästy tavoitetasoon

3.3 Kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen arviointi

Konsernin tavoitteita ei ole sisällytetty talousarvioon ja -suunnitelmaan. Koska tavoitteita ei ole sisällytetty talousarvioon, ei niistä ole voitu myöskään raportoida tilinpäätöksellä. Tarkastuslautakunta pyytää jatkossa huomioimaan myös konserniyhtiöt talousarvioasetannassa.

Kiinteistö Oy Ringinvatron tulos oli tilikaudella 2022 voitollinen 64 283,77 euroa. Oman pääoma nousi sen myötä 468 024,30 euroon. Lainojen määrä pääomalaina mukaan lukien oli tilikauden lopussa 1 473 637,73 euroa. Tarkastuslautakunta toteaa, että yhtiössä on suoritettu energiasäästötoimenpiteitä.

Kiinteistö Oy Utsjoen Virastotalon tulos oli tilikaudella 2022 tappiollinen 24 283,89 euroa. Oma pääoma säilyi kuitenkin vahvana ollen tilikauden lopussa 1 006 452,86 euroa. Lainoja yhtiöllä oli vuoden 2022 lopussa 57 894,72 euroa.

4.1 Tarkastuslautakunnan yhteenveto ja allekirjoitukset

Tarkastuslautakunta esittää yhteenvetonaan, että toiminnallisten tavoitteiden raportointi on tilinpäätöksessä selkeää ja johdonmukaista.

Tarkastuslautakunta pyytää huomioimaan, että talousarviossa ei ole erikseen asetettu tavoitteita konserniyhtiöille.

Utsjoen kunnan toiminnalliset tavoitteet toteutuivat pääosin suunnitellusti. Talouden toteumien osalta Teknisen lautakunnan sitovan toimintakatteen toteuma ylitti muutetun talousarvion 216 911 eurolla. Poikkeama on 45 % talousarviosta. Perusturvalautakunnan alla toimivan erikoissairaanhoidon tehtäväalueen toimintakatteessa oli 167 tuhannen euron ylitys. Poikkeama on 11 % talousarviosta.

Tarkastuslautakunnan mielestä on hyvä, että kunnan ensimmäinen maapoliittinen ohjelma on käytössä.

Tilintarkastaja on antanut 9.6.2023 tilintarkastuskertomuksen vuodelta 2022. Tilintarkastaja on esittänyt tilinpäätöksen 2022 hyväksymistä. Tilintarkastaja on esittänyt vastuuvapauden myöntämistä tilivelvollisille vuoden 2022 osalta edellyttäen, että valtuusto hyväksyy tarkastuksen tuloksena mainitut talousarviopoikkeamat. Tarkastuslautakunta yhtyy tilintarkastajan esitykseen.

Utsjoella 9. päivänä kesäkuuta 2023

Ismo Manninen
puheenjohtaja

Niila Laiti
varapuheenjohtaja

Eeva Nuorgam
varsinainen jäsen